

Een **gezonde leefomgeving** is een omgeving die inwoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes gemakkelijk en logisch zijn, en waar negatieve invloed op gezondheid zo klein mogelijk is. Door de fysieke omgeving bewust gezond in te richten, kun je gezondheidsproblemen voorkomen en bijdragen aan een gezondere leefstijl voor iedereen. Vooral bij kwetsbare groepen is hier veel gezondheidswinst te behalen.

Checklist Kernadvies Gezonde Leefomgeving

Deze checklist is bedoeld als hulpmiddel bij het integraal beoordelen van planlocaties. Afhankelijk van de beleidskaders en ambities van de gemeente kunnen onderstaande adviezen voor een gezonde leefomgeving meer of minder gewicht krijgen in de verdere afweging.

Een gezonde locatie - waar let je op:

Luchtkwaliteit

- ✓ Bouwplan bevindt zich op:
 - ≥150 meter van snelweg
 - ≥50 meter van drukke provinciale weg
 - ≥25 meter van drukke binnenstedelijke weg

Alternatieve maatregelen

- Luchttoevoer aan de verkeersluwe kant
- Geen rookgasafvoer voor houtkachels of open haard

Bodem

- ✓ Het loodniveau in de bodem voldoet aan de gezondheidkundige advieswaarden van de GGD: <90 mg/kg (wonen met tuin), <100 mg/kg (speeltuin) en <60 mg/kg (moestuin)

Open teelt

- ✓ Bouwplan bevindt zich op ≥50 meter van open teelt

Alternatieve maatregelen

- Toekomstige bewoners ontvangen handelingsperspectieven om blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen te beperken

Geur

- ✓ Er is geen hinder door geur

Geluid

- ✓ Maximaal geluidsniveau op de gevel is 50dB Lden en 40dB Lnight (cumulatief; alle geluidsbronnen opgeteld)
- ✓ Maximaal geluidsniveau binnen is 33dB Lden

Alternatieve maatregelen

- Woning heeft tenminste één stille (<50dB Lden, <40dB Lnight), aangename (groene) zijde
- Slaapkamers zitten aan de geluidluwe zijde
- Geluidsgrenswaarde voor warmtepompen: max. 30 dB(A)
- Vermijd niet-geluidgevoelige (voorheen dove) gevels wanneer dit betekent dat toekomstige bewoners hun ramen niet kunnen openen om te luchten

Elektromagnetische velden

- ✓ Er is voldoende afstand tussen bouwplan en netcomponenten zoals hoogspanningslijnen, transformatorstations en transformatorhuisjes: jaargemiddelde magneetveldsterkte <0,4 microtesla

Veehouderij

- ✓ Bouwplan bevindt zich op >250 meter van een veehouderij
- ✓ Bouwplan bevindt zich op >2 km van een geitenhouderij

Toepassing checklist:

Toepassen bij de beoogde ontwikkeling van gevoelige gebouwen: plekken waar mensen langdurig verblijven of waar kwetsbare groepen zich bevinden. Denk aan woningen, zorginstellingen, scholen en kinderdagverblijven.

Vereiste expertise vervolg:

Voor de verdere inrichting van de locatie is het belangrijk om collega's uit het sociaal domein/GGD te betrekken.

GGD-adviezen in perspectief

Gemeenten kunnen de GGD-adviezen gebruiken bij de motivering van de te maken keuzes. In de Omgevingswet staat gezondheid nadrukkelijk genoemd als doel en afwegingscriterium bij de inrichting van de fysieke leefomgeving. Gemeenten hebben, binnen de landelijk gestelde kaders, beleidsvrijheid (schuifruimte) om in de lokale situatie een afweging te maken. Gezondheid kan hierin meer of minder een rol spelen. Het is bij de motivering van keuzes van belang te weten dat:

- effecten op gezondheid ook ónder de (Europese) normen of landelijke richtwaarden plaatsvinden (bv lucht, trillingen, geluid)
- niet voor alles een norm of richtwaarde bestaat (bv zoönosen, roet, elektromagnetische velden, groen)
- niet iedereen voldoende beschermd wordt door normen. Gevoelige groepen zoals kinderen, ouderen of mensen met luchtwegklachten hebben soms extra bescherming nodig
- gezondheidsbevordering niet in normering is meegenomen. Denk aan de leefomgeving als ontmoetingsplek, een leefomgeving die beweging bevordert, het tegengaan van hittestress door de aanleg van schaduw, etc.
- ambities voor binnenmilieu niet per definitie voortvloeien uit de regelgeving. Denk aan de bruikbaarheid en locatie van (ventilatie)voorzieningen of de aanwezigheid van zonwering. Voor dergelijke onderwerpen is het zinvol om ambities (prestatie-eisen) mee te geven aan de initiatiefnemer of projectontwikkelaar.